

“Shipowners Liability” Sigortası

Günümüzde Protection & Indemity (P&I) sigortaları armatörlerin üçüncü şahıslara karşı sorumluluklarını sigorta teminatına alabilmeleri için vazgeçilemez bir sigorta enstürmanı haline gelmiştir. P&I sigortası kapsamında giren sorumluluklar arasında özellikle yük taşıma maksatlı gemiler için yük sorumluluğu teminatı büyük önem teşkil etmektedir.

Son on yıl içerisinde ortalama olarak %100'ün üzerinde artan birim emtia fiyatları ve gemilerin her bir sefer başına taşıyabildikleri yük kapasitesinde süregelen artış trendi, armatörlerin taşıdıkları yüke gelebilecek zarar ve kayıplar neticesinde karşılaşılabileceği zararların yıkıcılığını daha da arttırmakta, ve armatörlerin yük zararlarından kaynaklanabilecek sorumluluklarını sigorta teminat almalarını daha da zaruri bir hale getirmektedir.

Bununla birlikte, her sigorta ürünüde olduğu gibi P&I sigortaları armatörün sorumluluklarını kuralsız ve koşulsuz sigorta teminatı sağlamak üzere dizayn edilmemiştir. P&I sigortaları kapsamına giren her teminat kaleminde olduğu üzere yük sorumluluğu teminatı da sigortacılar tarafından belirlenen bazı kural ve istisnalara tabidir.

Armatörün yaptığı taşımalarda P&I sigortacısı ile mutabık kaldığı kural ve istisnalara aykırı hareket etmesi, ve/veya armatörün taraf olduğu taşıma sözleşmelerine aykırı davranarak taşıma sözleşmesinin doğrudan veya dolaylı olarak armatöre tanınan savunma haklarından yoksun kalması, P&I sigortaları açısından açık bir istisna olarak kabul edilir. Dolayısı ile bu tür bir senaryonun yaşanması, yüke karşısorumluluk zararını P&I sigortacısından tazmin etmek isteyen armatör için bu yolun en başından kapanmış olması anlamına gelmektedir.

Böyle bir senaryonun ortaya çıkmadan ve istisnai özellik taşıyan risk başlamadan önce, armatörün bu senaryoyu P&I sigortacısı ile önceden görüşerek olağan P&I teminatının bahse konu ilave riski de kapsayacağı konusunda mutabık kalması, veya bu mümkün değil ise “Shipowners Liability” (SOL) teminatı satın alarak P&I sigortası altında istisna edilen bu tür riskleri ayrı bir sigorta poliçesi ile teminat altına alması, bu açıdan büyük önem taşımaktadır. Armatörün sigorta programında bu

Umut CAN

Teknik Müdür Yardımcısı

+90 216 545 0300 (D.231)

+90 530 391 11 49

umut.can@turkpandi.com

İstanbul Teknik Üniversitesi Matematik Mühendisliği bölümünden mezun olduktan sonra nakliyat ve denizcilik riskleri sigortaları alanındaki çalışmalarına 2005 yılında Anadolu Sigorta'da başlayan Umut Can, kariyerini Aon ve Omni'de sigorta ve reasürans brokeri olarak devam ettirmiş, 2014 yılında Türk P&I Sigorta'ya katılmıştır. Sektörel yayınlarda sigorta konulu makaleleri bulunan Umut'un Underwriter olarak sorumluluğu, şirketin iş kabul esaslarının ve tarifelerinin belirlenmesi, bu esasların uygulamaya konulması, ve trete reasürans anlaşmalarının oluşturularak etkin bir şekilde işletilmesidir.

TURKP&I

çalışmaların istisnai addedilen risk başlamadan önce tamamlanmamış olması, armatörün yük sorumluluğu sigortası teminatında çok ciddi bir boşluğun ortaya çıkmasına neden olabilir.

Bu ve benzeri hallerde P&I sigortasının kapsamının detaylı sorgulanmadan hatalı bir şekilde haddinden daha geniş algılanmasının yanı sıra karşılaşılan başka bir risk, armatörün bu tür bir istisnai durumda geminin kiracısından Letter of Indemity olarak pozisyonunu daha da sağlama aldığı yaklaşımı olmaktadır. Halbuki armatör bu durumda zaten operasyonun doğası gereği yoksun kaldığı P&I sigortası teminatını yine P&I sigortaları tarafından istisna kabul edilen kiracı teminatını kabul ederek hem daha da yaralamakta, hem de kiracının sağladığı teminat mektubunun arkasındaki finansal garantiyi çoğu zaman teyit etmek imkansız olduğu için, armatör kendisini ne kadar güvenilir olduğu ön görülemeyecek bir teminat mektubunun sağladığı garantiye teslim etmektedir. Ayrıca, kiracının sağlayacağı herhangi bir garanti, yük menfaatinin bu garantiyi peşin kabulü veya armatörü kiracının garanti sağladığı risklere karşı beri kılacağı anlamına gelmediği için, armatörün bu tür hallerde her zaman yük sorumluluğu teminatı sahibi olmayı hedeflemesi açısından son derece önemlidir.

Günümüzde giderek daha da karmaşık hale gelen ticari bağlantılar sebebiyle gemiden gemiye aktarım yapılması (transshipment), gemilerin artan draftlarına karşın limanlardaki fiziksel imkanların her zaman paralel gelişmemesi sebebiyle artan layter operasyonları, olağan şartlarda P&I sigortacıları tarafından istisna kabul edilen operasyonlardır. Aynı şekilde taşınan yüklerin armatörün sorumluluğu sona ermeden süreli olarak layterlerde bekletilmesi P&I sigortaları açısından olağan bir risk olarak kabul edilmez ve sigorta istisnası olarak addedilir. Günümüzde de SOL sigortasına yönelik gereksinimlere en çok bu nedenler sebebiyle ihtiyaç duyulmaktadır.

Geminin hayat kurtarma gibi zaruri bir hal dışında makul sefer güzergahından ayrılması da (deviasyon) P&I sigortaları tarafından istisna olarak kabul edilir, ve bu istisnanın P&I sigortacısı tarafından P&I sigortası kapsamında özel olarak edilmediği hallerde armatörün sigorta teminatından yoksun kalmamak için SOL sigortası tedarik etmesi gerekir.

Konşimentoda ve/veya diğer taşıma sözleşmelerinde yükün güverte altında taşınacağı

konusunda mutabık kalınmasına rağmen yükün güverte üstünde taşınması, veya armatörün operasyonel zorunluluklar nedeniyle yükü kiracı / yük menfaati ile mutabık kaldığı gemiden başka bir gemi ile taşınması da armatörlerin SOL sigorta poliçesine ihtiyaç duyabilecekleri diğer fiziksel nedenlerdir.

P&I sigortacılarının kurallarında ön görülen taşıma şartlarına kıyasla taşıyana daha fazla sorumluluk yükleyen taşıma şartlarıyla armatörün bir yük sözleşmesine girmesi ise armatörün yük sorumluluğu teminatından yoksun kalmamak için SOL teminatı alması gereken hallerdir. Bu konudaki P&I sigortacılarının genel yaklaşımı kendi kurallarına göre farklılık gösterebilse bile, çoğu zaman - eğer yasalar armatörü farklı şartlar ile anlaşmaya zorlamıyor ise- armatörün "Hague-Visby" veya "US Carriage of Goods by Sea Act" kurallarına kıyasla daha fazla sorumluluk üstlenmemesi esası üzerine kuruludur.

Taşıma kurallarından bağımsız olarak, armatörlerin mal değeri üzerinde yazılı konşimentoları imzalaması da SOL sigortaları ile teminat altına alınabilen bir durumdur. P&I sigortacıları bu tür hallerde bazen P&I sigortalarını ek prim ile genişletmeyi kabul edebilseler bile ilave prim talep etmekte, ve/veya taşınan ünite başına ciddi kısıtlamalar getirebilmektedirler. Bu hallerde armatörün sigortalanmamış veya eksik sigortalanmış yük sorumluluğu oluşmaması için SOL daha esnek ve daha rahat bir çözüm teşkil etmektedir.

P&I sigortaları kadar geniş bir ihtiyaç ve kullanım alanı olmasa bile, SOL sigortaları, P&I sigortalarının spektrumunda olmayan istisnai haller ve özel durumlarda armatörün özellikle yük sorumluluğu teminatının kesintisiz devam edebilmesi için son derece yararlı ve özel nitelikli bir sigorta aracıdır. Buna rağmen P&I sigortalarında olduğu gibi SOL sigortalarının da kendilerine göre sigortacılar tarafından belirlenen kural ve istisnaları vardır. Dolayısı ile her P&I sigortası istisnası SOL sigortası kapsamında sigortalanabilir yönünde bir algı doğru olmayacaktır. Özellikle teknik istisnalar haricinde bir sigorta için vazgeçilmez kabul edilecek yasalara uygun ticaret yapma, veya sigortacıya doğru ve eksiksiz bilgi beyanı yapılması gibi hususlar, armatörün satın alacağı teminatın geçerliliği açısından her sigorta çeşidinde olduğu gibi SOL sigortaları açısından büyük önem arz etmektedir. Her halükarda armatörün SOL sigortası satın aldığı hallerde, sigorta kurallarını ve diğer şartlarını detaylı bir şekilde tetkik etmesini ve satın aldığı teminatın kapsamından emin olmasını tavsiye etmekteyiz.

